

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/203/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314211079
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314211079.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci žalobcu: M. G., nar. XX. M. XXXX, bytom W. Z. XXX, zastúpeného advokátkou: Mgr. Ivica Šišoláková, Galanta, Nová Doba 920/5, proti žalovanej: CETELEM Slovensko, a.s., IČO: 35 787 783, Panenská 7, Bratislava, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., IČO: 36 862 169, Ružinovská 42, Bratislava, o zaplatenie 1.078,97 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo 16. decembra 2014 č. k. 26C/245/2014-63, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v sume 83,76 eur jej splnomocnenkyňi do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej z titulu bezdôvodného obohatenia zaplatenia sumy 1.078,91 eur s 5,25% úrokom z omeškania od 1. decembra 2013 do zaplatenia. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil právne ustanoveniami § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 457 a § 458 ods. 1 OZ (z.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zmien a noviel). Vecne dôvodil, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že účastníci uzatvorili dňa 29. júla 2003 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 260004703694521, na základe ktorej po odrátaní plnenia poskytnutého z uvedenej zmluvy žalovaným v prospech žalobkyne predstavuje sumu 1.078,91 eur, z rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 23C/16/2013-117 zo dňa 11. júna 2013, z bodu II vyplynulo, že bola určená zmluvná podmienka dojednaná v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru za neplatnú, súd prvého stupňa mal za to, že zmluva o poskytnutí revolvingového spotrebiteľského úveru nebola medzi účastníkmi uzatvorená platne a účinne a preto na strane žalovaného došlo na úkor žalobcu ku vzniku bezdôvodného obohatenia a to plnením žalobcu v prospech žalovaného. Vzhľadom k tomu, že žalovaný vzniesol námietku premlčania, ktorú súd vyhodnotil ako dôvodnú, a to s poukazom na skutočnosť, že objektívna premlčacia doba začala plynúť 7. apríla 2011 a uplynula 7. apríla 2014. Návrh na začatie konania bol podaný až 2. mája 2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, na základe čoho súd prvého stupňa nárok žalobcu považuje za premlčaný a v plnom rozsahu za nedôvodný, na základe čoho žalobu zamietol. Dodal, že prípadná úmyselnosť bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného v konaní preukázaná nebola. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnej žalovanej priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 348,49 eur.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Dôvodil, že zo strany súdov bolo ustálené, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru je zmluvou spotrebiteľskou a aplikujú sa na ňu ustanovenia § 52 OZ ako aj z.č. 258/2001 Z.z. platného v čase podpisu zmluvy

o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Vzhľadom k tomu, že predmetnou zmluvou mala žalovaná v úmysle poskytnúť žalobcovi nielen účelový spotrebný úver v sume 11.190 Sk, ale aj revolvingový úver v podobe úverovej karty, mali byť podmienky pre poskytnutie a splácanie revolvingového úveru presne špecifikované v písomne uzavretej zmluve. Výšku RPMN nie je možné pri revolvingovom úvere jednoznačne vyjadriť, preto mala žalovaná postupovať v súlade s § 3 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, žalovaná žalobcu pred poskytnutím revolvingového úveru neinformovala o spôsobe výpočtu RPMN, uviedla iba výšku RPMN, ktorá by bola platnou v prípade riadneho splácania revolvingového úveru, pričom žalobca sa domnieva, že ani takto určená výška nie je korektnou. K námietke premlčania vznesenej žalovanou dodal, že v tomto prípade plynie objektívna premlčacia doba v trvaní desať rokov, nakoľko ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej. V prípade, ak žalovaná vzniesla námietku premlčania a súd prvého stupňa na ňu prihliadol, potom mal zväžiť aj to, či nejde o úmyselné bezdôvodné obohatenie. V tomto smere dal do pozornosti odvolacieho súdu rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/84/2011 a sp. zn. 3Co/178/2013. Dodal, že predmetom činnosti žalovanej je okrem iného aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov a vzhľadom na túto skutočnosť je žalovaná povinná pri vykonávaní uvedenej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. V prípade, ak žalovaná pri svojej podnikateľskej činnosti postupovala v rozpore so zákonom alebo zákon obchádzala a zmluvy o spotrebiteľských úveroch neobsahovali náležitosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch alebo dlhodobo využívala nekalé praktiky, potom jej konanie nie je možné charakterizovať inak ako úmyselné. Dodal, že na bezdôvodné obohatenie sa vzťahuje desaťročná objektívna premlčacia lehota. Uviedol, že nebolo sporné, že žalobca celkovo vyčerpal sumu 1.806,45 eur a zaplatil spolu 3.053,01 eur a teda rozdiel v sume 1.078,97 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo zmenil a žalobe žalobcu vyhovel. Uplatnil si i náhradu trov odvolacieho konania v sume 69,45 eur.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že súd prvého stupňa správne prihliadol na námietku premlčania. Dodala, že prípadná úmyselnosť bezdôvodného obohatenia zo strany žalovanej v konaní preukázaná nebola, poukázala na to, že úmyselné zavinenie obsahuje zložku vedomostnú ako aj vôľovú a môže mať podobu priameho úmyslu alebo nepriameho úmyslu. Vôľu nemožno izolovať od vedomia, pretože je vždy spojená so sledovaným cieľom, či zámerom a preto jej musí predchádzať uvedomenie si tohto cieľu či zámeru. Upozornenie osoby vyjadruje aktívny vôľový vzťah osoby k spôsobenému následku, čím je mienená vôľa, ktorá sa prejavila navonok správaním tejto osoby. Dodala, že nemohlo prísť k priamemu úmyslu, nakoľko je potrebné uvedomenie si svojho konania a ani k nepriamemu úmyslu, nakoľko sa vyžaduje uzrozumenie a v tomto konkrétnom prípade absentuje. Teda nie je možno hovoriť o úmyselnom bezdôvodnom obohatení tak, ako to tvrdí žalobca. Dodala, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil skutkový stav v predmetnej právnej veci, predmetnú právnu vec správne právne posúdil, keď v konaní neaplikoval objektívnu premlčaciu dobu z pohľadu údajného úmyselného bezdôvodného obohatenia, keďže táto nebola preukázaná. Dodala, že úverová zmluva obsahovala všetky náležitosti vyžadované Zákomom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z., pričom je potrebné prihliadať aj na povahu revolvingového spotrebiteľského úveru. Uviedla, že ako veriteľka si splnila zákonom uloženú notifikačnú povinnosť, informovala žalobcu ako klienta o všetkých podmienkach poskytnutého úverového rámca. Uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,76 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 a § 204 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 1 a 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 28. júna 2016 (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Nie je dôvod nestotožniť sa s argumentáciou súdu prvého stupňa uvedenou v odôvodnení napadnutého rozsudku a podporujúcou zvolený spôsob rozhodnutia, najmä záver o tom,

že vzhľadom na uplatnenú námietku premlčania zo strany žalovanej je potrebné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Argumentácia súdu prvého stupňa nevykazuje žiadne skutkové, právne ani logické medzery a to napriek stručnejšiemu posúdeniu premlčacej lehoty. Odvolaciemu súdu by zásadne postačovalo i len konštatovanie správnosť dôvodov súdu prvého stupňa s odvolaním sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), ale pre nutnosť aspoň stručného vyporiadania sa s námietkami z odvolania žalobcu, ako aj pre úplnosť sa potom žiada doplniť § 219 ods. 2 O.s.p. in fine) nasledovné:

Argumentácia odvolateľa, že v danom prípade ide o desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu, pretože k bezdôvodnému obohateniu došlo úmyselne, neobsahuje skutkové preukázanie opodstatnenosti tohto tvrdenia.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1, 2 a 3 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil (1). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (2).

Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej ako i desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo.

Úmyselné konanie žalovanej musí byť preukázané dňom uzavretia zmluvy o úvere medzi žalobcom a žalovanou. Úmysel je jednou z foriem zavinenia, ktoré definuje z. č. 300/2005 Z. z. v znení zmien a noviel, Trestný zákon. Definíciu § 15 Trestného zákona vrátane jej výkladu preberá aj občianske právo hmotné, najmä pre otázky náhrady škody ako aj bezdôvodného obohatenia. Podľa § 15 TZ, trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel a) chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo b) vedel, že svojim konaním môže takéto porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ich spôsobí, bol s týmto uzrozmeneý. Úmysel sa teda vzťahuje k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chráneného zákonom, musí sa zároveň vzťahovať aj na spôsob uvedený v zákone. V tomto zmysle ide o všetky skutočnosti, ktoré možno podriaďiť pod formálne znaky konkrétneho konania (t.j. konanie, použité prostriedky, predmet útoku a spôsobený účinok). Teória nazýva tieto znaky deskriptívne (popisne) a normatívne, vyjadrujúce právny pojem. Obe podstatné zložky úmyslu zložka poznania a zložka vôle nemusia vždy presne odrážať skutočnosti predpokladané ustanoveniami zákona. Je však treba, aby úmysel existoval v čase urobenia úkonu. Trestný zákon rozlišuje zavinenie vo forme úmyslu v dvoch rovinách a) úmysel priamy - dolus directus, b) úmysel nepriamy - dolus eventualis. U oboch foriem je daná i vôľová zložka, hoci v rôznej miere, lebo práve v odstupňovaní vôľovej zložky je rozdiel medzi oboma rovinami úmyslu.

Žalobca v danej veci nepreukázal, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy mala minimálne eventuálny úmysel na bezdôvodnom obohatení.

Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by žalovaná mala úmysel získať bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k plneniu zo zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania. V čase uzavretia zmluvy mala žalovaná v predmete podnikania uzatváranie zmlúv, ktorými poskytoval finančné prostriedky za účelom zisku. Až následne vývojom spotrebiteľského práva dochádza ku kontrole spotrebiteľských vzťahov. Očakávanie zisku z dovoľeného podnikania nespadá pod úmysel žalovanej bezdôvodne sa obohatiť. Následne vyvodený záver o neprimeranom zisku osoby oprávnene poskytujúcej úvery, nemožno vykladať späťne k obdobiu uzatvorenia zmluvy. Iná situácia nastane v tom prípade, ak takýto subjekt napriek vysloveniu neprijateľnej podmienky, túto naďalej používa, v čom možno vidieť zrejmy úmysel. V danom prípade však uvedené preukázané nebolo.

Odvolaciemu súdu sú známe odvolateľom citované rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/84/2011 a sp. zn. 3Co/118/2013, v ktorom judikoval úmysel nebankového subjektu obohatiť sa neprimeranou odplatom, na druhej strane je potrebné poukázať na odlišné rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/63/2015 zo dňa 27. apríla 2016, sp. zn. 13Co/58/2015 zo dňa 15. marca 2016 a sp. zn. 13Co/567/2015 zo dňa 22. septembra 2015.

Odvolací súd považoval za správne i rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti trov konania, keď správne bola priznaná náhrada v konaní úspešnej žalovanej a to i v správnej výške, za účelne vynaložené úkony.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby vo výške 61,41 eur a to za vyjadrenie k odvolaniu žalobcu, 1 x režijný paušál 8,39 eur a 20% DPH, spolu 83,76 eur, ktoré je povinný žalobca zaplatiť splnomocnenkyňi žalovanej do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.